

СТО летелица за СТО ГОДИНА

Бригадни
генерал
Предраг Бандић,
руководилац
аеро-митинга
„Батајница 2012“

Не можемо говорити о тачном броју летелица који ће се појавити на аеро-митингу, јер он расте из дана у дан. Пре три године на Батајници је учествовао импозантан број ваздухоплова, за који се надам да ће ове године бити премашен. Све већи број војних ваздухопловстава из иностранства потврђује долазак, цивилни ваздухоплови из Србије се још увек пријављују и, наравно, наше ваздухопловство ће се представити са око тридесетак летелица у дефилеу и акробатском програму. Циљ нам је да за стогодишњицу српског војног ваздухопловства не буде мање од 100 летелица на стајанци аеродрома Батајница. То је прави број за век српског војног ваздухопловства.

Мало је земаља које се могу похвалити традицијом војног ваздухопловства која траје читав век. У овој години тај јубилеј, вредан сваке похвале, обележава се многим манифестацијама широм земље. Највећи догађај, међународни аеро-митинг „Батајница 2012“, одржаће се 2. септембра на батајничком аеродрому, а публика и гости из иностранства имаће прилику да присуствују спектаклу какав на овим просторима није виђен. Био је то повод да разговарамо са руководиоцем аеро-митинга бригадним генералом Предрагом Бандићем, командантом 204. ваздухопловне бригаде Војске Србије о организацији и припремама за дан који ће памтити и ваздухопловци и њихови симпатизери.

■ *Како ће се припрема на батајничком аеродрому за предстојећи аеро-митинг? Шта ће се до сада урадили, а који вас загази очекују?*

– Налазимо се у завршном фази припрема које се састоје од неколико сегмената. Први је да се на организован начин позову и прихвате стране делегације, а ми смо у овом тренутку у фази закључивања списка гостију високог нивоа и списка учесника аеро-митинга. Друго, припрема неопходне инфраструктуре и физичка припрема аеродрома Батајница приводи се крају и он ће бити у далеко бољем стању него што је био 2009. године, јер је реализовано неколико капиталних пројеката. За сада све иде планираним током и нема одступања од задатих рокова.

КАПАЦИТЕТИ

Према евиденцији вођеној на улазу у аеродром 2009. године на Батајници је у једном тренутку било између 150.000 и 170.000 људи, што није максималан капацитет аеродрома. Верујемо да ће тај број 2. септембра ове године бити премашен, јер ће за гледаоце бити предвиђена површина од око 150 хектара.

Када говоримо о витешком делу аеро-митинга, треба да имамо на уму да је реч о активностима високог ризика, јер се највећи део летачког програма изводи на граници могућности и пилота и ваздухоплова, у екстремним условима и пред много гледалаца. Тако високоризични догађаји захтевају максималну озбиљност у организовању, како би се превентивно утицало на елиминисање критичних ситуација. Зато у трећем сегменту припрема, који се односи на организацију, примењујемо најригорозније светске стандарде, као и 2009. године.

■ *Кога од гостију очекујемо у години када српско ваздухопловство слави стогодишњицу?*

– Још увек немамо коначан списак, али до овог тренутка имамо формалну потврду 17 делегација из десет земаља, али и контакте са неколико земаља чија се званична потврда учешћа очекује. Стога, списак није коначан и надам се да ће се тај број повећати. Сигуран сам да ће програм бити атрактиван. Већ сада имамо потврде да ће на аеро-митингу бити ваздухоплови који се по својим маневарским способностима налазе у самом светском врху. Свим ентузијастима и љубитељима ваздухопловства биће драго да виде авионе и хеликоптере који су тренутно врх светске технологије.

Међу ваздухопловима чији је наступ потврђен налазе се Eurofighter Турпооп, који је неспорно највећи домет европске ваздухопловне технологије, затим светски познати авиони F-16 и Alpha Jet, као и различити ваздухоплови руске производње са атрактивном савременом верзијом авиона МиГ-29М2. Очекујемо и учешће светски познате руске акрогрупе, која ће бити и више него атрактивна за гледаоце. Наравно, на тај списак треба додати и друге учеснике из САД, Француске, Аустрије, Румуније, Словеније, Турске, Данске, Бугарске и многих других земаља. Нама импонује што су сви они Републику Србију, Београд и Батајницу препознали као пријатељско место где могу да прикажу свој ваздухопловни потенцијал.

У посебном делу изложбеног програма, који ће сигурно привући

пажњу посетилаца, представиће се домаћа и страна ваздухопловна индустрија приказом својих достигнућа у области ваздухопловних технологија. То је додатни квалитет манифестације у односу на досадашње аеро-митинге организоване у новој српској историји.

У изложбеном и летачком делу програма учествоваће и Ваздухопловни савез Србије, који окупља најразличитије спортске клубове, удружења, авио-превознике, моделаре, ентузијасте и следбенике стогодишње традиције.

Прослављајући сто година српског војног ваздухопловства на овај начин само потврђујемо да је темељ нашег ваздухопловства у троуглу који чине – спортски клубови, ваздухопловна индустрија и војно ваздухопловство. Тај троугао је и покретач развоја ваздухопловства сваке земље, а ми ћемо на овом аеро-митингу представити сопствене домете.

■ *Чиме ће се Војска Србије представити?*

– Војска Србије ће у статичком делу програма показати грађанима све оно чиме у нашем наоружању располажемо. Свима који то желе биће омогућено да виде и да се распитају о могућностима ваздухоплова, да уђу у кабину, сликају се или приђу летелицама. То што буду видели на стајанци имаће прилике да виде и у ваздуху. Планирамо дефиле свих типова ваздухоплова који се налазе на употреби у нашем наоружању и мали приказ њихових способности. То значи да ће, поред акробатског програма на малој висини, бити и мало борбеног наступа који ће приближити гледаоцима основну намену летелица.

■ *Ко ће бити главна атракција на Батајници?*

– Ми се припремамо да то буду пилоти ваздухопловства Војске Србије. Наш програм ће бити атрактиван за гледаоце, обухватаће приказ способности свих борбених ваздухоплова, и појединачно и у групи. Наравно, МиГ-29М2, Eurofighter Турпооп, F-16, хеликоптери различите намене, транспортни, школски и путнички авиони, падобранци и

ПОРОДИЧНИ ИЗЛЕТ

Аеро-митинг је традиционално породични излет, а ја памтим да сам и сам некада долазио са родитељима да гледам авионе на Батајници. То је био један од мотива зашто сам се одлучио за овај позив. Нама су циљна категорија управо млади, како бисмо обезбедили будућност српског ваздухопловства.

авио-школе, сигурно ће заокупити велику пажњу посетилаца.

■ *Које мере безбедности и заштите прати манифестацију?*

– Императив аеро-митинга је безбедност учесника и посетилаца. Обезбеђење аеро-митинга има више аспеката. На првом месту је да се технички обезбеде адекватни услови учесницима за извршење летачког програма. Уређењем писте и маневарских површина и адекватно организованим опслуживањем летелица створићемо неопходне услове уче-

сницима програма да безбедно реализују свој наступ. Други аспект јесте организација програма аеро-митинга која обухвата безбедан долазак, учешће и одлазак ваздухоплова из Републике Србије. У сарадњи са Агенцијом за контролу летења и Директоратом цивилног ваздухопловства израдили смо инструкције за долазак, одлазак и јавни приказ маневарских могућности према међународним стандардима у тој области. Ти стандарди су прилагођени највишим безбедоносним захтевима у ваздушном саобраћају. Већ дуже време те стандарде примењујемо и у нашем редовном летењу, а применили смо их и при организовању међународног аеро-митинга 2009. године и за то добили бројне похвале учесника. То нам се вратило кроз њихову очигледну спремност да дођу поново на батајнички аеродром. Ово је одлична прилика и да своју свакодневну праксу још више унапредимо кроз процес достизања жељеног нивоа безбедности аеро-митинга.

Наравно, и безбедност свих посетилаца је од изузетног значаја. Њу ћемо постићи низом превентивних

мера приликом њиховог уласка, боравка и одласка. Разрађене су прецизне шеме противпожарног, санитарског и физичког обезбеђења, дефинисане зоне кретања на аеродрому и прилагођене тако да посетиоци виде програм, буду што ближе учесницима, али и да остану на безбедним позицијама.

■ *Како је организован пријем страних делегација?*

– Свим страним учесницима који су потврдили учешће биће обезбеђен пријатан и организован боравак у Србији. Имаће своје сталне пратиоце и адекватне услове да се представе посетиоцима аеро-митинга. Високе стране делегације имаће посебно припремљен програм посете, осмишљен да им током њиховог боравка у Београду представимо нашу земљу, Војску Србије и војно ваздухопловство. Биће то добра прилика и да се реализују корисни сусрети са највишим државним и војним руководиоцима, сходно нивоу делегације. Долазак страних учесника на Батајницу планиран је од 28. августа до 1. септембра, а све с циљем да се учесници адаптирају и упознају аеродромске површине, осмисле програм и безбедно га прикажу Директорату аеро-митинга који ће одобрити њихов наступ. Имаће неопходне услове да се сконцентришу и припреме. Свим учесницима из иностранства обезбедили смо смештај, гориво неопходно за учешће и адекватно опслуживање летелица.

■ *Припадници нашег ваздухопловства често су учесници на аеро-митинзима широм света. Колика је улога да утицаје њихова искуства у аеро-митинг „Батајница 2012“?*

– Земље које имају способност да производе ваздухопловну опрему и наоружање, које поседују ваздухопловне капацитете и негују сопствене традиције у овој области, окупљају се на аеро-митинзима широм света током целе године. Сматрамо да смо адекватан партнер, јер то потврђују чињенице да нас редовно позивају, да смо радо виђени гости,

ГЕНЕРАЛНА ПРОБА

На дан генералне пробе биће одобрен улазак ограниченом броју посетилаца који ће моћи да уђу на аеродром, јер систем безбедности неће бити у потпуности успостављен. Традиција је да тог дана на Батајницу дођу кадети Војне академије, припадници Министарства одбране и Војске Србије, страни војни представници и породице наших колега.

те да се други одазивају на наш позив. Стандарде које примењујемо у садашњој организацији и мере које предузимамо у припремама плод су искуства које имамо и знања која стичемо посећујући стране армије. Неспорно је да поменуте стандарде нисмо сами створили, нити смо сами њима овладали. Разменом искустава успели смо да научимо све што треба и то сада доказујемо.

■ *Какав ће ушлицај аеро-митинг имаћи на наше ваздухопловство?*

– Манифестације овог ранга имају двоструки карактер – свечарски и развојни. Њихов шири значај оправдава улагања у организацију, а уложено се дугорочно враћа организатору у разним областима. Кроз припреме за аеро-митинг капацитети аеродрома Батајница биће делимично опорављени. Ово је била идеална прилика да се уложи у његову инфраструктуру. Подсећам, за организацију аеро-митинга 2009. било је потребно изградити торањ за контролу летења, што је од кључног значаја за функционисање аеродрома. И ове године имамо такве примере, попут санације полетно-слетне стазе. То је за ваздухопловство Војске Србије очигледан позитиван резултат организовања аеро-митинга. С друге стране, ове године по први пут организујемо и малу изложбу ваздухопловног наоружања, технологија и војне индустрије, што је прилика да широј јавности прикажемо своју способност и конкурентност. Уједно, то је подстицај и прилика нашим компанијама да заинте-

ресују посетиоце за свој производни програм и обаве конкретне пословне разговоре са потенцијалним партнерима. Наравно, аеро-митинг је идеална прилика и за подстицај међународне сарадње и промоцију туристичке понуде земље домаћина. И, што је веома важно, број кандидата за Војну академију – смер авијација је од 2009. године знатно порастао – чему се надамо и овај пут.

■ *Поучени искуством стеченим на аеро-митингу „Батајница 2009“, шта сте ове године урадили другачије?*

– Аеро-митинг 2009. године био је резултат ентузијазма и визионарства, припремљен у кратком времену, уз велики напор ангажованих припадника Војске Србије. Овог пута припремама смо приступили темељитије, за шта смо на располагању имали нешто више времена. Досадашње пропусте смо детаљно анализирали и чинимо све да их не поновимо. Ове године смо, пре свега, решени да елиминишемо проблем доласка посетилаца, па ће режим саобраћаја бити измењен. Линије ГСП-а које саобраћају до аеродрома биће појачане, а „Ласта“ и „Беовоз“ ће увести додатне поласке. Уз подршку МУП-а и Управе града Београда саобраћај ће бити организован тако да сви заинтересовани могу на време да стигну до Батајнице.

Многе институције, ваздухопловне организације и приватне фирме имаће прилику да закупе простор по симболичним ценама и, уз нашу помоћ и опрему, припреме своје штандове. Стварамо услове да привучемо што већи број младих, као циљну категорију посетилаца, како би их заинтересовали за ваздухопловство. Аеро-митинг почиње у 9 сати, а програм се завршава у 17 сати. Капије батајничког аеродрома биће отворене сат раније, а гледаоци ће моћи да уђу на два улаза дуж пута Батајница – Нова Пазова и један који ће се налазити на путу Батајница–Бановци.

Карте у претплати су јефтине него што ће бити на сам дан аеро-митинга. Иначе, цена ће бити симболична, јер нам профит није циљ.

Преко 300 припадника Војске ангажоваћемо на пословима обез-

беђења, противпожарној и здравственој заштити гледалаца. Међутим, много више њих биће ангажовано на пословима логистике, па гледаоцима неће бити уочљиви. Укупан број биће више стотина, а све ради тога да аеро-митинг протекне безбедно, организовано, атрактивно и остане у пријатном сећању свих посетилаца. ■

Мирјана БОРОВИНА
Снимио Игор САЛИНГЕР

„Одбрана“ на аеро-митингу „Батајница 2012“

Предстојећи аеро-митинг „Батајница 2012“ спремно дочекује и Медија центар „Одбрана“. За наредни број „Одбране“ припремићемо специјални прилог посвећен централном догађају обележавања стогодишњице српског војног ваздухопловства. Биће то, уствари, водич кроз аеро-митинг, у коме ћемо на 64 стране А-5 формата читаоцима пружити све информације о учесницима и програму аеро-митинга као и неопходне сервисне информације, с детаљном прегледном картом и поклон постером.

У припреми је неколико издања наше куће поводом великог јубилеја српског војног ваздухопловства која ће премијерно бити приказана јавности баш на аеро-митингу. Реч је о две нове књиге Александра Радића – „Ваздухопловство и противваздухопловна одбрана Војске Србије“ и монографији о домаћем авиону „Орао“. У штампи су и „Историја југословенског ратног ваздухопловства“ др Бојана Димитријевића и „Вишенаменски борбени авиони“ др Славише Влачића.

За посетиоце аеро-митинга на аеродрому Батајница припремили смо и широку палету сувенира – амблема, бецева, мајица, качкета, постера, макета... који ће се моћи купити по приступачним ценама на четири штанда Медија центра „Одбрана“.